

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ФІЛОСОФІЇ ТА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Погоджено на Навчально-методичній
раді академії " 12 " 11 2018 р.

Протокол № 9

Перший проректор ХМАПО

проф. В.Г.Марченко

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»

НП.44-8.2.2.3-2018

Харків – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» складена відповідно до типової навчальної програми з української мови та навчального плану підготовки клінічних ординаторів та програми стажування іноземних фахівців за медичним та фармацевтичними спеціальностями.

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння українською мовою як робочою мовою для подальшого професійного спілкування за медичним фахом.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є мовний та мовленнєвий матеріал з української мови як іноземної для клінічних ординаторів та стажистів.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

– підготовка клінічних ординаторів та стажистів до читання навчальної та наукової фахової літератури та участі у наукових та практичних заходах за спеціальністю, до слухання й конспектування лекцій;

– оволодіння українською мовою як засобом спілкування у професійній та соціально-культурній сферах.

1.4. Після завершення вивчення дисципліни клінічні ординатори та стажисти повинні:

знати:

- основні особливості фонетичної системи української мови;
- основні лексико-граматичні конструкції, необхідні для спілкування у науково-професійній сфері на етапі навчання в клінординатурі та стажуванні;

вміти:

- у галузі читання: розуміти під час читання загальний зміст тексту (ознайомлювальне читання, навчальне читання), його деталі, окремі факти та зв'язок між ними;

- у галузі аудіювання: розуміти на слух загальний зміст і деталі монологічних, діалогічних та діалогічно-монологічних висловлювань, що представлені вербально чи наочно-вербально;
- у галузі письма: письмово відтворити загальний зміст прочитаного тексту з опорою на план, сконструювати особисте письмове висловлювання за вивченою темою.
- у галузі говоріння:
  - а) монологічне мовлення: вміти передати зміст прочитаного або прослуханого тексту, вміти сконструювати особисте висловлювання, що містить аналіз прочитаного або прослуханого, зробити висновки;
  - б) діалогічне мовлення: вміти взяти участь у діалозі з наукової або фахової проблеми обраної медичної спеціальності, використовуючи різні типи діалогів (діалог-опитування, діалог-обмін думками, діалог-бесіда).

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, анатомія, фізіологія, хімія, країнознавство, математика.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
навчальної дисципліни
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»

Тривалість навчання – 100 навчальних годин.

Мета навчання на циклі – оволодіння іноземними клінічними ординаторами та стажистами українською мовою як робочою мовою для подальшого професійного спілкування та наукової діяльності за медичним та фармацевтичним фахом.

Контингент слухачів – іноземні клінічні ординатори та стажисти.

	Назва курсів та розділів	Кількість навчальних годин			
		Л	П	С	разом
1.	Фонетично-графічна система мови. Розмовні теми «Моя батьківщина», «Україна», «Міста України», «Харків»	2	8	-	10
2.	Основи української орфографії. Конструювання діалогів. Мовна практика: читання тексту, відповіді на питання. Розмовна тема «Система медичної освіти в Україні та за кордоном». «Харківська медична академія післядипломної освіти»		14	-	14
3.	Лексика української мови. Читання текстів. Переклад. Відповіді на питання. Розмовна тема «Заклад охорони здоров'я», «В академії», «На факультеті», «Моя кафедра»		12	-	12
4.	Основи морфології. Мовна практика. Читання діалогів. Розмовна тема: «Кар'єра лікаря», «Медичне професійне середовище», «Здоров'я та медицина», «Спілкування, поведінка в різних професійних ситуаціях».		14	-	14
5.	Стійкі мовні звороти. Мовні штампи та кліше у професійній діяльності лікаря. Самостійне писемне висловлювання на рівні реальної комунікації (фрагменти статті, анотації, твір на проблемну тему з включенням міркувань в оцінній частині). Коротке викладення наукової статті по спеціальності. Розмовна тема «Внесок учених у розвиток медичної науки», «Етикет листування», «Телефонні розмови», «Ділові перемовини»	2	10	-	12
6.	Особливості будови речень. Синтаксис простого та складного речень. Використання прийменників з різними відмінками. Складні слова. Абревіатури. Неозначено-особові речення, безособові речення. Пряма і непряма мова. Речення з конструкціями <i>якби...</i> ; <i>для того, щоб...</i> ; <i>котрий/який...</i> тощо. Розмовна тема «Анатомія», «Лікарня», «Прийом хворого»		12	-	12
7.	Стилістичні можливості сучасної української мови. Викладення науково-дослідної роботи в писемній формі. Складання плану, конспектів, тез. Опис проведення спостережень, експериментів, підготовки препаратів Розмовна тема «Історія хвороби», «Системи та органи», «Перспективи розвитку медичної галузі»		14	-	14
8.	Особливості перекладу наукових медичних текстів на українську мову. Розмовна тема «Коло моїх наукових інтересів» «Моя наукова стаття», «Розваги, захоплення»	2	8	-	10
9.	Залік	-	-	2	2
	Всього	6	92	2	100

ПРОГРАМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українська мова як іноземна»

Код	Найменування розділів та тем
1.	Фонетично-графічна система мови. Розмовні теми «Моя батьківщина», «Україна», «Міста України», «Харків»
1.1	Український алфавіт. Правопис літер <i>я, ю, є, ї</i> . Вимова <i>дж, дз, г</i> . Питання <i>Хто ви за фахом? Яка ваша спеціалізація? Яка сфера вашої діяльності?</i> Позитивні та негативні відповіді. Читання діалогів.
1.2	Позначення істоти-неістоти. Українські імена. Бесіда за запитаннями: <i>Звідки ви? Який навчальний заклад ви закінчили?</i> Інтонація. Наголос. Мовленнєва практика: конструювання діалогів.
1.3	Питання до речення, абзацу, фрагменту тексту та тексту. Структурний аналіз тексту (розгортання суджень в абзаці і зв'язок абзаців у тексті). Смысловий розподіл тексту (складання плану). Відтворення інформативного змісту тексту (переказ). Питальні займенники в називному відмінку.
1.4	Вираження наявності/відсутності. Вираження якісної характеристики предмета. Активні й пасивні дії. Вираження порівняння, подібності, різниці предметів. Співвідношення вимови та письма.
1.5	Способи вираження логіко-смыслових категорій наукового тексту. Вираження кваліфікації предмета і явища. Текст та його складові.
2.	Основи української орфографії. Конструювання діалогів. Мовна практика: читання тексту, відповіді на питання. Розмовні теми «Система медичної освіти в Україні та за кордоном». «Харківська медична академія післядипломної освіти»
2.1	Апостроф. М'який знак. Мовленнєва практика: конструювання розповіді за зразком. Чергування голосних і приголосних звуків у словах.
2.2	Відмінювання та правопис прізвищ, імен та по батькові. Велика і мала букви та лапки у власних назвах. Мовленнєва практика: діалог за розмовною темою.
2.3	Правопис та відмінювання прикметників, їх узгодження з іменниками. Ступені порівняння прикметників. Прислівники. Прислівникові питання. Мовленнєва практика: складання речень з прислівниками. Питання: <i>Скільки? Де?</i>
2.4	Правопис та відмінювання числівників. Питання <i>Скільки? Котрий?</i> у синтаксичних конструкціях медичних текстів. Використання особових займенників у офіційно-ділових та наукових текстах. Тематичний і проблемний опис тексту (переказ зі зміною форми). Згортання інформації тексту без зміни форми тексту та зі зміною форми. Робота з науково-популярними текстами.
2.5	Часові форми дієслова. Удосконалення умінь будувати прості і складені форми майбутнього часу дієслів. Дієслова доконаного і недоконаного виду в текстах. Питання <i>Що робити? Що зробити?</i> Вираження умовно-часових відносин при описі процесів. Частка <i>би</i> в умовному способі дієслів. Вираження часу дії. Причино-наслідкові й цільові відносини при описі процесу.

2.6	Правопис та слововживання прислівників. Питання <i>Скільки? Де? Коли? Звідки? Як?</i> Вживання прислівників та прислівникових конструкцій в медичних текстах.
2.7	Прийменники. Особливості вживання прийменників з іменниками. Переклад прийменникових форм з англійської на українську.
3.	Лексика української мови. Читання текстів. Переклад. Відповіді на питання. Розмовні теми «Заклад охорони здоров'я», «В академії», «На факультеті», «Моя кафедра»
3.1	Власне українські та запозичені слова. Правопис слів іншомовного походження. Рецензування тексту – передача інформативного змісту тексту-джерела з позицією автора тексту). Читання та коментування текстів.
3.2	Синоніми. Антоніми. Мовленнева практика: участь у діалогах.
3.3	Медичні терміни в українській мові. Позначення професій, посад, звань. їх рід та правильність вживання. Узгодження прикметників з іменником на означення медичних професій.
3.4	Мовленнева практика: складання мікротекстів.
3.5	Позначення одиничності та множинності предметів. Мовна практика: читання медичних текстів. Відповіді на питання.
3.6	Медичні словники. Особливості роботи з ними. Удосконалення умінь зв'язного мовлення.
4.	Основи морфології. Мовна практика. Читання діалогів. Розмовні теми: «Кар'єра лікаря», «Медичне професійне середовище», «Здоров'я та медицина», «Спілкування, поведінка в різних професійних ситуаціях».
4.1	Українські іменники. Позначення істоти та неістоти, антропоніми. Питання <i>Хто? Що?</i> у тестах медичного спрямування.
4.2	Особові займенники. Поняття роду в іменниках та займенниках. Мовленнева практика: читання та складання діалогів.
4.3	Поняття однини і множини іменників. Мовленнева практика: складання мікротекстів.
4.4	Позначення дії в українській мові. Неозначена форма дієслова. Способи (дійсний, умовний та наказовий) дієслова, особливості їх використання у медичних текстах. Словотвір дієслів.
4.5	Числівники. Речення з числівниками. Вимова та правопис простих, складних і складених числівників.
4.6	Прислівники та їх роль у мові. Побудова речень на професійну тематику з використанням прислівників часу, місця, способу дії, умови.
4.7	Поняття про службові частини мови. Особливості виживання та перекладу.
5.	Стійкі мовні звороти. Мовні штампи та кліше у професійній діяльності лікаря. Самостійне писемне висловлювання на рівні реальної комунікації. Розмовні теми «Внесок учених у розвиток медичної науки», «Етикет листування», «Телефонні розмови», «Ділові перемовини»
5.1	Стійкі мовні звороти у професії лікаря: офіційно-ділові форми звертання, прощання, висловлення подяки, привертання уваги.
5.2	Читання та переказ змісту фрагментів статей за фахом. Фразеологічні звороти для формулювання мети висловлювання. Складання плану та анотацій до статей.

5.3	Складання твору на проблемну тему за медичним фахом із включенням міркувань в оцінній частині. Мовні звороти « <i>На мою думку...</i> », « <i>Я впевнений/переконаний...</i> »
5.4	Коротке викладення наукової статті за спеціальності.
5.5	Спілкування з колегами, пацієнтами та їхніми родичами. Стійкі словосполучення під час комунікації «по вертикалі» та «по горизонталі».
5.6	Приватне та офіційне листування. Фразеологічні звороти, що використовують у письмовій комунікації.
6.	Особливості будови речень. Синтаксис простого та складного речень. Використання прийменників з різними відмінками. Складні слова. Аббревіатури. Неозначено-особові речення, безособові речення. Пряма і непряма мова. Речення з конструкціями <i>якби...</i>; <i>для того, щоб...</i>; <i>котрий/який...</i> тощо. Розмовна тема «Анатомія», «Лікарня», «Прийом хворого»
6.1	Головні та другорядні члени речення. Способи їх вираження. Робота з текстами.
6.2	Значення службових слів у реченнях. Особливості використання прийменників та сполучників.
6.3	Складні слова. Аббревіатури. Граматичне узгодження складних слів та аббревіацій у роді, числі та відмінку з залежними словами.
6.4	Способи передачі своєї та чужої мови. Пряма і непряма мова, їх оформлення. Пунктуація при передачі прямої та непрямої мови на письмі.
6.5	Неозначено-особові та безособові речення у науковому та розмовному стилях. Робота над синтаксичною вправністю побудови складних речень.
6.6	Речення з конструкціями <i>якби...</i> ; <i>для того, щоб...</i> ; <i>котрий/який...</i> тощо
7.	Стилістичні можливості сучасної української мови. Викладення науково-дослідної роботи в писемній формі. Складання плану, конспектів, тез. Опис проведення спостережень, експериментів, підготовки препаратів. Розмовна тема «Історія хвороби», «Системи та органи», «Перспективи розвитку медичної галузі»
7.1	Побудова речень у розмовному стилі. Узгодження між членами простого і складного речень у розмовному стилі.
7.2	Офіційно-діловий стиль та його підстили. Сфера застосування. Усна і письмова форми офіційно-ділового стилю.
7.3	Науковий стиль. Розбір текстів наукового стилю. Рецензія. Анотація. План. Конспект. Тези.
7.4	Сталі звороти для опису процесів та явищ експериментальної роботи.
7.5	Синтаксичні конструкції, що вживаються для опису наукового спостереження.
7.6	Загальні відомості про особливості публіцистичного стилю. Сфери застосування: громадсько-політична, суспільно-культурна, виробнича діяльність, навчання. Фразеологічні звороти та мовні засоби публіцистичного стилю. Публіцистичний текст: стаття у науково-популярному медичному журналі.
7.7	Доповідь. Наукова дискусія.
8.	Особливості перекладу наукових медичних текстів на українську мову.

	Розмовна тема «Коло моїх наукових інтересів» «Моя наукова стаття», «Розваги, захоплення», «Мій робочий день. Спілкування з колегами»
8.1	Принципи організації роботи з медичними словниками. Вправи з конструкціями: <i>що більше, ніж що; що менше за що; на скільки менше, ніж що; на скільки більше, ніж що; у скільки разів більше, ніж що</i>
8.2	Прийменник <i>при</i> + іменник в місцевому відмінку. Вправи з конструкціями <i>якщо ..., то.</i> Конструкції з прийменниками <i>для, за допомогою.</i> Конструкції <i>що складається із чого..., до складу чого входить що..., що вміщує що....</i>
8.3	Конструкція з прийменником <i>незалежно від чого....</i> Дієслівна зв'язка <i>є</i> у реченнях наукового та офіційно-ділового стилю. Конструкція з прийменником <i>в залежності від....</i> Конструкції з прийменниками <i>на відміну від..., у порівнянні з....</i>
8.4	Конструкції з предикативними прислівниками <i>треба, потрібно.</i> Конструкції з прийменниками: <i>у результаті..., завдяки..., не дивлячись на....</i>
8.5	Дієприкметники в українській мові. Заміна дієприкметникових речень складними реченнями.

ПЕРЕЛІК
умінь та навичок для циклу тематичного удосконалення
«Українська мова як іноземна»

№	Уміння та навички
1.	Уміти чітко вимовляти слова і виразно читати текст з дотриманням орфоепічних норм і правильної інтонації.
2.	Уміти членувати мовний потік на слова, склади, звуки, визначати логічний наголос у простому реченні.
3.	Удосконалювати орфографічні та пунктуаційні навички правильного оформлення текстів
4.	Уміти відшукувати в тексті слова з певним лексичним і граматичним значенням
5.	Уміти відшукувати значення (значень) слова у тлумачному словнику
6.	Оволодіти уміннями висловлюватися, працювати з текстовою інформацією (в межах фахового спілкування)
7.	Уміти тлумачити лексичне значення слова, використаного в контексті (за зразком чи без нього)
8.	Уміти вести діалог та полілог зі співрозмовниками, дотримуючись правил мовленнєвого етикету
9.	Уміти правильно вживати норми мовленнєвого етикету в різних ситуаціях професійної комунікації (лікар-пацієнт-аудиторія)
10.	Уміти композиційно, логічно і стилістично правильно будувати текст виступу, використовувати елементи зацікавлення аудиторії; оригінально оформлювати логічну схему

ПЕРЕЛІК
умінь та навичок для циклу тематичного удосконалення
«Українська мова як іноземна»

№	Уміння та навички
1.	Уміти чітко вимовляти слова і виразно читати текст з дотриманням орфоепічних норм і правильної інтонації.
2.	Уміти членувати мовний потік на слова, склади, звуки, визначати логічний наголос у простому реченні.
3.	Удосконалювати орфографічні та пунктуаційні навички правильного оформлення текстів
4.	Уміти відшукувати в тексті слова з певним лексичним і граматичним значенням
5.	Уміти відшукувати значення (значень) слова у тлумачному словнику
6.	Оволодіти уміннями висловлюватися, працювати з текстовою інформацією (в межах фахового спілкування)
7.	Уміти тлумачити лексичне значення слова, використаного в контексті (за зразком чи без нього)
8.	Уміти вести діалог та полілог зі співрозмовниками, дотримуючись правил мовленнєвого етикету
9.	Уміти правильно вживати норми мовленнєвого етикету в різних ситуаціях професійної комунікації (лікар-пацієнт-аудиторія)
10.	Уміти композиційно, логічно і стилістично правильно будувати текст виступу, використовувати елементи зацікавлення аудиторії; оригінально оформлювати логічну схему

**Навчально-тематичний план лекційних занять
дисципліни
«Українська мова як іноземна»**

Код	Тема лекцій	Кількість годин
1.5	Способи вираження логіко-сміслових категорій наукового тексту. Вираження кваліфікації предмета і явища. Текст та його складові.	2
5.1	Стійкі мовні звороти у професії лікаря: офіційно-ділові форми звертання, прощання, висловлення подяки, привертання уваги.	2
8.1	Принципи організації роботи з медичними словниками. Вправи з конструкціями: <i>що більше, ніж що; що менше за що; на скільки менше, ніж що; на скільки більше, ніж що; у скільки разів більше, ніж що</i>	2
	Всього	6

**Навчально-тематичний план практичних занять
дисципліни
«Українська мова як іноземна»**

Код	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.1	Український алфавіт. Правопис літер <i>я, ю, є, ї</i> . Вимова <i>дж, дз, г</i> . Питання <i>Хто ви за фахом? Яка ваша спеціалізація? Яка сфера вашої діяльності?</i> Позитивні та негативні відповіді. Читання діалогів.	2
1.2	Позначення істоти-неістоти. Українські імена. Бесіда за запитаннями: <i>Звідки ви? Який навчальний заклад ви закінчили?</i> Інтонація. Наголос. Мовленнєва практика: конструювання діалогів.	2
1.3	Питання до речення, абзацу, фрагменту тексту та тексту. Структурний аналіз тексту (розгортання суджень в абзац і зв'язок абзаців у тексті). Смісловий розподіл тексту (складання плану). Відтворення інформативного змісту тексту (переказ). Питальні займенники в називному відмінку.	2
1.4	Вираження наявності/відсутності. Вираження якісної характеристики предмета. Активні й пасивні дії. Вираження порівняння, подібності, різниці предметів. Співвідношення вимови та письма.	2
2.1	Апостроф. М'який знак. Мовленнєва практика: конструювання розповіді за зразком. Чергування голосних і приголосних звуків у словах.	2
2.2	Відмінювання та правопис прізвищ, імен та по батькові. Велика і мала букви та лапки у власних назвах. Мовленнєва практика: діалог за розмовною темою.	2

2.3	Правопис та відмінювання прикметників, їх узгодження з іменниками. Ступені порівняння прикметників. Прислівники. Прислівникові питання. Мовленнева практика: складання речень з прислівниками. Питання: <i>Де? Скільки?</i>	2
2.4	Правопис та відмінювання числівників. Питання <i>Скільки? Котрий?</i> у синтаксичних конструкціях медичних текстів. Використання особових займенників у офіційно-ділових та наукових текстах. Тематичний і проблемний опис тексту (переказ зі зміною форми). Згортання інформації тексту без зміни форми тексту та зі зміною форми. Робота з науково-популярними текстами.	2
2.5	Часові форми дієслова. Удосконалення умінь будувати прості і складені форми майбутнього часу дієслів. Дієслова доконаного і недоконаного виду в текстах. Питання <i>Що робити? Що зробити?</i> Вираження умовно-часових відносин при описі процесів. Вираження часу дії. Причино-наслідкові й цільові відносини при описі процесу.	2
2.6	Правопис та слововживання прислівників. Вживання прислівників та прислівникових конструкцій в медичних текстах. Питання <i>Скільки? Де? Коли? Звідки? Як?</i>	2
2.7	Прийменники. Особливості вживання прийменників з іменниками. Переклад прийменникових форм з англійської на українську.	2
3.1	Власне українські та запозичені слова. Правопис слів іншомовного походження. Рецензування тексту – передача інформативного змісту тексту-джерела з позицією автора тексту). Читання та коментування текстів.	2
3.2	Синоніми. Антоніми. Мовленнева практика: участь у діалогах.	2
3.3	Медичні терміни в українській мові. Позначення професій, посад, звань. їх рід та правильність вживання. Узгодження прикметників з іменником на означення медичних професій.	2
3.4	Мовленнева практика: складання мікротекстів.	2
3.5	Позначення одиничності та множинності предметів. Мовна практика: читання медичних текстів. Відповіді на питання.	2
3.6	Медичні словники. Особливості роботи з ними. Удосконалення умінь зв'язного мовлення.	2
4.1	Українські іменники. Позначення істоти та неістоти, антропоніми. Питання <i>Хто? Що?</i> у тестах медичного спрямування	2
4.2	Особові займенники. Поняття роду. Мовленнева практика: читання та складання діалогів.	2
4.3	Поняття однини і множини іменників. Мовленнева практика: складання мікротекстів.	2
4.4	Позначення дії в українській мові. Неозначена форма дієслова. Способи (дійсний, умовний та наказовий) дієслова, особливості їх використання у медичних текстах. Словотвір дієслів.	2
4.5	Числівники. Речення з числівниками. Вимова та правопис простих, складних і складених числівників.	2

4.6	Прислівники та їх роль у мові. Побудова речень на професійну тематику з використанням прислівників часу, місця, способу дії, умови.	2
4.7	Поняття про службові частини мови. Особливості виживання та перекладу.	2
5.2	Читання та переказ змісту фрагментів статей за фахом. Фразеологічні звороти для формулювання мети висловлювання. Складання плану та анотацій до статей.	2
5.3	Складання твору на проблемну тему за медичним фахом із включенням міркувань в оцінній частині. Мовні звороти «На мою думку...», «Я впевнений/переконаний...»	2
5.4	Коротке викладення наукової статті за спеціальності.	2
5.5	Спілкування з колегами, пацієнтами та їхніми родичами. Стійкі словосполучення під час комунікації «по вертикалі» та «по горизонталі»	2
5.6	Приватне та офіційне листування. Фразеологічні звороти, що використовують у письмовій комунікації.	2
6.1	Головні та другорядні члени речення. Способи їх вираження. Робота з текстами.	2
6.2	Значення службових слів у реченнях. Особливості використання прийменників та сполучників.	2
6.3	Складні слова. Аббревіатури. Граматичне узгодження складних слів та аббревіацій у роді, числі та відмінку з залежними словами.	2
6.4	Способи передачі своєї та чужої мови. Пряма і непряма мова, їх оформлення. Пунктуація при передачі прямої та непрямої мови на письмі.	2
6.5	Неозначено-особові та безособові речення у науковому та розмовному стилях. Робота над синтаксичною вправністю побудови складних речень.	2
6.6	Речення з конструкціями <i>якби...; для того, щоб...; котрий/який... тощо</i>	2
7.1	Побудова речень у розмовному стилі. Узгодження між членами простого і складного речень у розмовному стилі.	2
7.2	Офіційно-діловий стиль та його підстили. Сфера застосування. Усна і письмова форми офіційно-ділового стилю.	2
7.3	Науковий стиль. Розбір текстів наукового стилю. Рецензія. Анотація. План. Конспект. Тези.	2
7.4	Сталі звороти для опису процесів та явищ експериментальної роботи.	2
7.5	Синтаксичні конструкції, що вживаються для опису наукового спостереження.	2
7.6	Загальні відомості про особливості публіцистичного стилю. Сфери застосування: громадсько-політична, суспільно-культурна, виробнича діяльність, навчання. Фразеологічні звороти та мовні засоби публіцистичного стилю. Публіцистичний текст: стаття у науково-популярному медичному журналі.	2

7.7	Доповідь. Наукова дискусія.	2
8.2	Прийменник <i>при</i> + іменник в місцевому відмінку. Вправи з конструкціями <i>якщо ..., то.</i> Конструкції з прийменниками <i>для, за допомогою.</i> Конструкції <i>що складається із чого..., до складу чого входить що..., що вміщує що...</i>	2
8.3	Конструкція з прийменником <i>незалежно від чого...</i> Дієслівна зв'язка <i>є</i> у реченнях наукового та офіційно-ділового стилю. Конструкція з прийменником <i>в залежності від...</i> Конструкції з прийменниками <i>на відміну від..., у порівнянні з...</i>	2
8.4	Конструкції з предикативними прислівниками <i>треба, потрібно.</i> Конструкції з прийменниками: <i>у результаті..., завдяки..., не дивлячись на...</i>	2
8.5	Дієприкметники в українській мові. Заміна дієприкметникових речень складними реченнями.	2
	Всього	92

**Навчально-тематичний план семінарських занять
дисципліни
«Українська мова як іноземна»**

Код	Тема семінарського заняття	Кількість годин
9	Залік	2
	Всього	2

Зав.каф., професор

О. М. Касьянова

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова:

1. Громик Ю. В. Український правопис. Київ: Кондор, 2018. 166 с.
2. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія: Підручник. – К.: Либідь, 2016. – 336 с.
3. Дзюбишина-Мельник Н., Лавринець О. Читай і знай! Довідник-практикум із сучасної української літературної мови. Київ: Києво-Могилянська академія, 2018. 415 с.
4. Кисіль Г.Г., Черногуз О.Ф. Українська мова: культура мовлення медика: навчальний посібник для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано МОЗ. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2018. 464 с.
5. Тлумачний словник української мови з граматичними додатками і прикладами сталих виразів / уклад. Т. В. Ковальова. Київ: Фоліо, 2018. 608 с.
6. Золотухін Г.О., Литвиненко М.П., Місник М.В. Фахова мова медика: Навч. посібник. К.: Здоров'я, 2015. 392 с.
7. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості. Київ: Арій, 2018. 608 с.
8. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. 3-тє вид., доповнене. Х.: Торсінг, 2013. 448 с.
9. Зубков М.Г. Українська мова: Універсальний довідник. Х.: ВД «Школа», 2014. 496 с.
10. Лісовий М.І. Культура професійного мовлення: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2016. 176 с.
11. Мацько Л. І., Кравець Л.В. Культура фахової мови. К.: Академія, 2017. 298 с.
12. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2015. 174 с.
13. Терещенко В.М., Черемиська О.С., Ткач О.В. Ділова українська мова. Х.: ХДПУ, 2014. 320 с.

Додаткова література

1. Городенська К. Граматична лексикографія: стан і перспективи. *Українська мова*. 2018. № 1 (65). С. 30-38.
2. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості. Київ: Арій, 2018. 608 с.
3. Чернишова Т. О., Кудрявцева Н. А., Рубльова Р. І. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / за ред. Т. О. Чернишової та Н. А. Кудрявцевої: Харків: ХНУПС, 2018. 308 с.
4. Проблеми української термінології // Вісник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2014. - № 503.

5. Середницька А.Я., Куньч З.Й. Українська мова (за професійним спрямуванням): Навч. посіб. / А.Я. Середницька, З.Й. Куньч [За ред. канд. філол. наук Г.Л.Вознюка]. – К.: Знання, 2013. – 211 с.
6. Українська мова (за професійним спрямуванням): норми та культура мовлення: Навчальний посібник / Г.Л. Вознюк, С.З. Булик-Верхола, І.П. Васишин, М.В. Гнатюк, І.П. Карий, І.Б. Ментинська, І.Д.Шмілик]. Навч. посіб. – Серія «Дистанційне навчання». - № 54. – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2015. – 180 с.
7. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. Рекомендовано МОН/ Середницька А.Я. – К., 2014. – 215 с.
8. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів/ С.П.Бибик, І.Л.Михно, Л.О.Пустовіт, Г.М.Сюта. – 2-ге вид., доп. і випр. – К.: Довіра: УН ВЦ "Рідна мова", 2016. – 507 с.
9. Фаріон І.Д. Монографія. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей). / Ірина Фаріон – [Вид. друге, доповнене]. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. – 336 с. + компакт-диск.
10. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: Навч. посібник. – К. Літера ЛТД, 2016. – 480 с.
11. Шевчук С.В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповн. - К.: Алерта, 2015. – С.211-265.
12. Юкало В.Я. Культура мови: Навч. посібник для студ. вищих мед. закладів освіти / За ред. Л.В.Струганець. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2012. – 77 с.

Електронні ресурси:

1. <http://lp.edu.ua/tc.terminology/> - словникарство, термінографічна серія словосвіт.
2. http://upk.org.ua/load/uchebniki_dlja_vuzov_posibniki_dlja_vzn/15-2-12
3. <http://znannya.info> - Інформаційний портал "Знання".
4. <http://rg-zigzag.com.ua> - Освітній портал «Репетиторська група «Зигзаг»
5. <http://webpen.com.ua> - Тренажер з правопису української мови.
6. <http://www.ukrlib.com.ua> - Бібліотека української літератури.
7. <http://lucl.lucl.kiev.ua> - Публічна бібліотека імені Лесі Українки.
8. <http://www.slovnyk.net> - Словник.net - найповніший та найактуальніший універсальний тлумачний словник української мови в мережі. Він містить понад 220 000 словникових статей та понад 20 000 фразеологізмів.
9. <http://www.rozum.org.ua> - Словники.
10. <http://aphorism.org.ua> - Давня мудрість. Прислів'я, приказки. Народні прикмети. Афоризми Українська афористика. Тисяча цитат.